

SENAT DE BELGIQUE BELGISCHE SENAAAT

SESSION DE 1952-1953.

SEANCE DU 17 JUILLET 1953.

Proposition de loi permettant aux travailleurs indépendants de se constituer un fonds de pension réservé.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Les classes moyennes sont très divisées au sujet de l'organisation de leur pension.

En grande majorité, elles sont hostiles à toute contrainte. L'intérêt général, d'autre part, commande d'éviter qu'un grand nombre de personnes âgées risquent de tomber à la charge de l'assistance publique. Pour y parvenir, il convient d'encourager la prévoyance. Déjà des mesures fiscales ont été prises en vue de favoriser l'assurance en cette matière.

Mais le risque de dévaluation monétaire inquiète les épargnants et limite la force d'attraction des exonérations fiscales.

C'est ce qui nous a amené à tenter d'atteindre le même but par un procédé qui permette d'éliminer le risque monétaire.

Beaucoup de travailleurs indépendants préfèrent, au lieu de se dessaisir totalement de leur épargne, l'investir dans des immeubles qu'ils puissent utiliser à l'exercice de leur profession. Le système que nous proposons favorise ce genre de placement, tout en préparant la sécurité des épargnants dans leurs vieux jours.

Il consiste à permettre à tout travailleur non salarié ni appointé de consacrer, nette d'impôts, une portion de ses revenus à se constituer un fonds de pension réservé, insaisissable comme sont les capitaux confiés à la sécurité sociale et les fonds qu'elle distribue.

Le fonds pourra être constitué en espèces par la création d'un livret spécial d'épargne, ou en actions ou obligations cotées en Belgique, ou encore en immeubles

ZITTING 1952-1953.

VERGADERING VAN 17 JULI 1953.

Wetsvoorstel waarbij aan zelfstandige arbeiders de mogelijkheid wordt verstrekt een gereserveerd pensioenfonds aan te leggen.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De middenstanders zijn zeer verdeeld ter zake van de regeling van hun pensioen.

Zij zijn, in grote meerderheid, gekant tegen elke dwang. Het algemeen belang vergt anderdeels dat zou vermeden worden dat een groot aantal bejaarde personen ten laste van de openbare onderstand kunnen vallen. Daartoe is het aangewezen de spaarzin aan te moedigen. Reeds werden fiscale maatregelen genomen om de verzekering op dat gebied te bevorderen.

Doch het risico van muntontwaarding verontrust de spaarders en beperkt de aantrekkingskracht der fiscale vrijstellingen.

Dit heeft er ons toe gebracht te pogen hetzelfde doel te bereiken door een stelsel dat de uitschakeling van het muntrisico zou mogelijk maken.

Talrijke zelfstandige arbeiders verkiezen, in plaats van zich te ontdoen van hun spaargeld, dit te beleggen in vaste goederen die zij kunnen gebruiken voor de uitoefening van hun beroep. Het stelsel dat wij voorstaan werkt die soort belegging in de hand, doch bereidt daarbij de zekerheid voor van de spaarders in hun oude dag.

Het bestaat er in, elk loon- noch weddetrekkende arbeider in staat te stellen, vrij van belasting, een deel van zijn inkomsten te besteden aan de samenstelling van een gereserveerd pensioenfonds, dat onbeslagbaar zou zijn zoals de kapitalen toevertrouwd aan de maatschappelijke zekerheid en de gelden die zij uitdeelt.

Het fonds zal kunnen gevormd worden in speciën door het tot stand brengen van een bijzonder spaarboekje, of in aandelen en obligaties in België geno-

ou portions d'immeubles appartenant au bénéficiaire, mais rendus indisponibles par une inscription comparable à celle qui est instituée en matière hypothécaire.

En cas de décès prématuré des épargnants, des dispositions sont prévues pour éviter que leurs enfants soient à la charge de la communauté et ne puissent poursuivre leur formation intellectuelle et professionnelle.

Cette formule de prévoyance n'empêchera pas le médecin, l'avocat, l'artisan, le commerçant, l'industriel, le représentant de commerce autonome, le cultivateur, de devenir propriétaire de son matériel et de sa maison. Au contraire, elle encourage l'épargne.

Il est à prévoir que les bénéficiaires peu fortunés commenceront par acheter des actions ou obligations qu'ils convertiront ensuite en immeubles. Quand le prix total n'aura pas pu être payé, le solde sera graduellement couvert par l'augmentation annuelle du fonds réservé.

Notre proposition ne provoquera pas le recrutement de nouveaux fonctionnaires ; elle aura l'avantage de procurer à la bourse une clientèle qui, à l'heure actuelle, lui fait en partie défaut à cause des bouleversements du marché, et à favoriser le financement de la modernisation de l'outillage industriel, la création d'entreprises nouvelles d'initiative privée et la résorption du chômage.

Le marché des immeubles se trouvera également stimulé par un accroissement de la demande de la part des classes moyennes.

L'expérience permettra de se rendre bientôt compte de l'efficacité du système d'épargne réservée que nous préconisons et de s'assurer si, par la voie de la persuasion, les travailleurs indépendants seront amenés à se donner à eux-mêmes les avantages et les garanties que d'autres couches sociales se sont acquis par des méthodes différentes.

A. BUISSERET.

teerd, of nog in vaste goederen of gedeelten van vaste goederen die aan de belanghebbende toebehoren doch onbeschikbaar gemaakt zijn door een inschrijving in de aard van die welke inzake hypotheek is ingevoerd.

Voor het geval van vroegtijdig overlijden der spaarders, worden bepalingen opgenomen om te vermijden dat hun kinderen ten laste van de gemeenschap zouden vallen en hun studies of hun beroepsopleiding niet zouden kunnen voortzetten.

Deze formule van sparen zal de geneesheer, de advocaat, de ambachtsman, de handelaar, de nijveraar, de zelfstandige handelsvertegenwoordiger, de landbouwer niet beletten eigenaar te worden van zijn materieel en van zijn huis. Zij moedigt integendeel de spaarzin aan.

Het is te voorzien dat de weinig gegoede belanghebbenden zullen beginnen met aandelen of obligaties te kopen die zij naderhand zullen omzetten in vaste goederen. Wanneer zij de totale prijs niet kunnen betalen, zal het saldo geleidelijk gedekt worden door de jaarlijkse verhoging van het gereserveerd fonds.

Ons voorstel zal geen werving van nieuwe ambtenaren vereisen ; het zal het voordeel hebben aan de beurs een clientèle te bezorgen die haar thans ontbreekt ingevolge de verwarde effectenmarkt, en de financiering te bevorderen van de modernisatie der nijverheidsuitrusting, de stichting van nieuwe ondernemingen uit privaat initiatief en de vermindering der werkloosheid.

De verhandeling van vaste goederen zal insgelijks aangewakkerd worden door een verhoogde vraag vanwege de middenstanders.

De ondervinding zal weldra uitwijzen in hoeverre het door ons voorgestane stelsel van het gereserveerd spaargeld doelmatig is en of, langs de weg der overtuiging, de zelfstandige arbeiders er zullen toe gebracht worden zichzelf de voordelen en de waarborgen te bezorgen die andere maatschappelijke standen door verschillende methoden verworven hebben.

Proposition de loi permettant aux travailleurs indépendants de se constituer un fonds de pension réservé.

Article Premier.

Peuvent revendiquer le bénéfice de l'application des dispositions de la présente loi, tous les travailleurs indépendants ou exerçant une profession libérale, à l'exclusion de quiconque exercerait son activité principale sous le régime d'un contrat de travail ou d'emploi.

Art. 2.

A dater de la mise en vigueur de la présente loi, les bénéficiaires visés à l'article premier pourront se constituer un fonds de pension réservé suivant les modalités indiquées aux articles suivants.

Le fonds de pension réservé est insaisissable.

Art. 3.

Chaque année, pourront être affectés au fonds de pension réservé, des espèces ou des biens à concurrence de 6.000 francs l'an ou de 10 p. c. du revenu professionnel déclaré à l'administration des contributions directes.

Art. 4.

Les biens et espèces affectés à la constitution du fonds de pension réservé sont déduits du montant des revenus professionnels, dans la déclaration à l'administration des contributions directes.

Les revenus produits par le fonds de pension réservé seront exempts d'impôts et de taxes, à la condition d'être capitalisés et affectés à la constitution du dit fonds.

Art. 5.

Le fonds de pension réservé pourra être constitué soit de biens meubles, soit de biens immeubles, ainsi qu'il est précisé ci-dessous.

Biens meubles.

Art. 6.

Les bénéficiaires de la présente loi pourront acquérir un livret de caisse d'épargne sur lequel ils feront consigner chaque année, dans les douze mois suivant le 31 décembre de l'année précédente, une somme d'argent équivalant au maximum à 10 p. c. de leurs revenus professionnels de celle-ci, avec faculté de verser un minimum de 6.000 francs.

Les 10 p. c. du revenu professionnel se calculent toujours d'après la déclaration faite par le titulaire du

Wetsvoorstel waarbij aan zelfstandige arbeiders de mogelijkheid wordt verstrekt een gereserveerd pensioenfonds aan te leggen.

Eerste Artikel.

Kunnen op de begunstiging met het bepaalde bij deze wet aanspraak maken, al de zelfstandige arbeiders of die welke een vrij beroep uitoefenen, met uitsluiting van degenen die hun hoofdbedrijvigheid op arbeids- of bediendencontract uitoefenen.

Art. 2.

Met ingang van de inwerkingtreding dezer wet, kunnen de in artikel 1 bedoelde begunstigden, volgens de in de navolgende artikelen bepaalde modaliteiten, een gereserveerd pensioenfonds aanleggen.

Het gereserveerd pensioenfonds is onbeslagbaar.

Art. 3.

Telken jare kunnen speciën of goederen voor het gereserveerd pensioenfonds worden bestemd tot een bedrag van 6.000 frank per jaar of 10 t. h. van de bij het bestuur der directe belastingen aangegeven bedrijfsinkomsten.

Art. 4.

De goederen en het geld, welke voor de samenstelling van het gereserveerd pensioenfonds zijn bestemd, worden in mindering gebracht op het bij het bestuur der directe belastingen aangegeven bedrag der bedrijfsinkomsten.

De door het gereserveerd pensioenfonds opgebrachte renten zijn vrij van belastingen en taxes, bijaldien zij worden gekapitaliseerd en bestemd voor de samenstelling van het bewuste fonds.

Art. 5.

Het gereserveerd pensioenfonds kan, als hierna is bepaald, worden samengesteld uit roerende en onroerende goederen.

Roerende goederen.

Art. 6.

De begunstigden met deze wet kunnen een spaarboekje krijgen, waarop zij elk jaar, binnen twaalf maanden na de 31ste December van het vorig jaar, een geldsom doen inschrijven ten bedrage van ten hoogste 10 t. h. hunner bedrijfsinkomsten over dat jaar, met dien verstande dat een minimum van 6.000 fr. kan worden gestort.

Het bedrag van 10 t. h. van de bedrijfsinkomsten wordt steeds berekend naar de aangifte van de houder

livret en vue de la taxation de ses revenus professionnels, sans égard aux majorations qui y seraient apportées ultérieurement.

Un arrêté royal déterminera la forme et les conditions de délivrance, par l'administration postale, du livret de caisse d'épargne affecté à la constitution du fonds réservé.

Les intérêts produits par les fonds consignés sur le livret de caisse d'épargne seront capitalisés chaque année. Le titulaire du livret aura toutefois la possibilité de prélever chaque année les intérêts produits par lesdits fonds. En ce cas, ceux-ci seront portés à la déclaration faite en vue de la taxation des revenus.

Art. 7.

Les bénéficiaires de la présente loi pourront également constituer le fonds de pension réservé, en titres, actions ou obligations légalement cotés en Belgique.

Les titres, actions ou obligations affectés à la constitution du fonds de pension réservé devront être déposés au siège central ou dans une agence de la Banque Nationale de Belgique, qui constituera un dossier spécial au nom du bénéficiaire.

Les titres, actions et obligations ainsi déposés seront indisponibles jusqu'à ce que le bénéficiaire du fonds de pension ait atteint l'âge de soixante ans.

Les bénéficiaires pourront toutefois disposer, à leur échéance normale, des dividendes ou intérêts produits par les titres consignés. Ces dividendes ou intérêts ne seront exempts d'impôts que s'ils sont affectés à la constitution du fonds de pension réservé.

Biens immeubles.

Art. 8.

Les bénéficiaires de la présente loi pourront prendre chaque année, aux registres de la conservation des hypothèques territorialement compétente, une inscription à concurrence de 10 p. c. de leurs revenus professionnels déclarés ou d'un minimum de six mille francs, sur un immeuble, dont ils sont propriétaires.

Lorsqu'une inscription sera prise en application du présent article, l'administration de l'enregistrement et des domaines procédera à une évaluation de l'immeuble sur lequel l'inscription sera prise. La part de l'immeuble affectée à la constitution du fonds de pension réservé est déterminée par le montant de cette évaluation. Cette part restera acquise au bénéficiaire, en cas de plus-value ultérieure de l'immeuble.

Si le bien sur lequel l'inscription est requise est déjà grevé d'hypothèque, l'inscription prendra rang après les hypothèques existantes.

van het boekje met het oog op de aanslag van zijn bedrijfsinkomsten, ongeacht de mogelijke latere verhogingen daarvan.

De vorm en de voorwaarden van aflevering, door het bestuur der posterijen, van het spaarboekje bestemd voor de samenstelling van het gereserveerd fonds worden bij koninklijk besluit bepaald.

De intresten van de op het spaarboekje ingeschreven gelden worden elk jaar gekapitaliseerd. De houder van het boekje kan evenwel elk jaar de intresten van de bewuste gelden opnemen. In dit geval worden zij op de aangifte betreffende de aanslag van de inkomsten vermeld.

Art. 7.

De met deze wet begunstigden kunnen ook het gereserveerd pensioenfonds samenstellen door middel van wettelijk in België genoteerde effecten, aandelen of obligaties.

De effecten, aandelen of obligaties besteed aan de samenstelling van het gereserveerd pensioenfonds moeten gedeponneerd worden in de hoofdzetel of in een agentschap van de Nationale Bank van België, die een bijzonder dossier op naam van de voordeelhebbende samenstelt.

Over de aldus gedeponneerde effecten, aandelen en obligaties kan niet beschikt worden tot de belanghebbende van het pensioenfonds de leeftijd van zestig jaar heeft bereikt.

De voordeelhebbenden kunnen evenwel over de door de gedeponneerde effecten opgebrachte dividenden of intresten beschikken op de normale vervaldag. Deze dividenden of intresten zijn slechts vrij van belasting indien zij besteed worden aan de samenstelling van het gereserveerd pensioenfonds.

Onroerende goederen.

Art. 8.

De met deze wet begunstigden kunnen elk jaar in de registers van de gewestelijk bevoegde hypotheekbewaring een inschrijving nemen ten belope van 10 t. h. van hun aangegeven bedrijfsinkomsten of van een minimum van zes duizend frank op een onroerend goed, waarvan zij eigenaar zijn.

Wanneer een inschrijving genomen wordt bij toepassing van dit artikel, doet het bestuur der registratie en domeinen een raming van het onroerend goed waarop de inschrijving genomen is. Het deel van het onroerend goed besteed aan de samenstelling van het gereserveerd pensioenfonds wordt bepaald door het bedrag van die raming. Dat deel blijft de voordeelhebbende verworven in geval van latere waardevermeerdering van het onroerend goed.

Indien het goed waarop de inschrijving gevraagd wordt, reeds met hypotheek bezwaard is, komt de inschrijving in de volgorde na de bestaande hypotheeken.

En cas de vente de l'immeuble, le bénéficiaire, sous réserve de ce qui est précisé à l'égard des hypothèques préexistantes, pourra percevoir une valeur équivalente à la fraction affectée à la constitution du fonds de réserve, à charge de l'affecter immédiatement, soit à une nouvelle inscription sur un autre immeuble dont il serait propriétaire, soit encore à un livret de caisse d'épargne conformément à l'article 6 ou à la constitution d'un dossier réservé conformément à l'article 7 de la présente loi.

Le receveur des hypothèques délivrera sur simple demande de tiers, un état des inscriptions prises en application du présent article; cet état précisera la portion de l'immeuble affectée à la constitution du fonds de pension réservé.

Art. 9.

A peine de déchéance du bénéfice des dispositions de la loi, celui qui constituera un fonds de pension réservé aura l'obligation d'indiquer chaque année, dans la déclaration faite à l'administration des contributions directes, la façon dont il constitue son fonds de pension réservé, soit par livret de caisse d'épargne, en indiquant le bureau de poste émetteur, soit par dépôt de titres, actions ou obligations, en détaillant les titres déposés et en précisant le siège de la banque qui a reçu les dits titres, soit par inscription sur un immeuble, en indiquant le bureau des hypothèques qui a reçu l'inscription. Il produira à l'appui de sa déclaration, un document justificatif de l'inscription, du versement ou de la consignation.

Le fonds de pension réservé ne sera insaisissable que pour autant qu'il réponde aux prescriptions de la présente loi.

Art. 10.

Un arrêté royal déterminera les mesures de publicité propres à informer les tiers de l'existence d'un fonds de pension réservé.

Art. 11.

Le fonds de pension réservé ne sera disponible que lorsque son titulaire aura atteint l'âge de soixante ans accomplis.

Le titulaire pourra alors :

soit se borner à percevoir les revenus ou intérêts du fonds de pension réservé ;

soit convertir en rente viagère les biens et espèces dont il est formé.

Art. 12.

Si le bénéficiaire du fonds vient à décéder avant l'âge de la pension, sa veuve, à son défaut ses enfants

In geval van verkoop van het onroerend goed, kan de belanghebbende, met inachtneming van hetgeen bepaald is voor de reeds bestaande hypotheeken, een bedrag ontvangen gelijk aan het deel dat aan de samenstelling van het reservefonds besteed wordt, op voorwaarde dat hij het onmiddellijk besteedt hetzij aan een nieuwe inschrijving op een ander onroerend goed waarvan hij eigenaar is, hetzij aan een spaarboekje overeenkomstig artikel 6, hetzij aan de samenstelling van een bijzonder dossier, overeenkomstig artikel 7 van deze wet.

De ontvanger der hypotheeken levert op eenvoudig verzoek van derden een staat af van de bij toepassing van dit artikel genomen inschrijvingen ; deze staat vermeldt nauwkeurig welk deel van het onroerend goed aan de samenstelling van het gereserveerd pensioenfonds besteed is.

Art. 9.

Op straffe van verval van het voordeel der bepalingen van de wet, is hij die een gereserveerd pensioenfonds aanlegt verplicht elk jaar, in de aangifte voor het bestuur der rechtstreekse belastingen, aan te duiden op welke wijze hij zijn reserve-pensioenfonds aanlegt, hetzij door middel van een spaarkasboekje, met opgave van het postkantoor van uitgifte, hetzij door middel van deponering van effecten, aandelen of obligaties, met omstandige vermelding van de gedeponeerde effecten en opgave van de zetel der bank die bedoelde titels heeft ontvangen, hetzij door middel van inschrijving op een onroerend goed, met opgave van het hypotheekkantoor dat de inschrijving heeft ontvangen. Hij legt tot staving van zijn aangifte een bewijsstuk voor van de inschrijving, de storting of de bewaartelling.

Het gereserveerd pensioenfonds is slechts onbeslagbaar in zoverre het beantwoordt aan de voorschriften van deze wet.

Art. 10.

Een koninklijk besluit bepaalt de maatregelen waarbij aan derden het bestaan van een gereserveerd pensioenfonds wordt bekendgemaakt.

Art. 11.

Het gereserveerd pensioenfonds is slechts beschikbaar wanneer de titularis de leeftijd van volle zestig jaar heeft bereikt.

De titularis kan dan :

ofwel enkel de opbrengsten of intresten van het gereserveerd pensioenfonds opnemen ;

ofwel de goederen en speciën waarin het bestaat in lijfrente omzetten.

Art. 12.

Ingeval de voordeelhebbende van het fonds vóór de pensioenleeftijd komt te overlijden, kunnen zijn we-

mineurs d'âge pourront disposer librement du fonds de pension réservé qui sera exempt de tous droits de succession.

Les autres héritiers et les enfants majeurs payeront les droits de succession tels qu'ils sont arbitrés par le code des droits de succession.

Disposition transitoire.

Art. 13.

Un arrêté royal déterminera dans quelle mesure le pourcentage prévu à l'article 3 sera majoré en faveur des personnes âgées de plus de trente ans au moment de la mise en vigueur de la présente loi.

A. BUISSERET.

P. WARNANT.

G. DE STOBBELEIR.

duwe, of bij dezer ontstentenis, zijn minderjarige kinderen vrij beschikken over het gereserveerd pensioenfonds, dat vrij is van alle successierechten.

De overige erfgenamen en de meerderjarige kinderen betalen de successierechten zoals deze bepaald zijn in het wetboek der successierechten.

Overgangsbepaling.

Art. 13.

Bij koninklijk besluit zal bepaald worden in welke mate het in artikel 3 gestelde tienhonderd zal verhoogd worden ten bate van de personen die meer dan dertig jaar oud zijn bij de inwerkingtreding van deze wet.